

**ඉඩම් හා සම්බන්ධ ක්‍රියා පිළිබඳ නෛතික තත්ත්වයේ ඉතිහාසය හා බලවත්
අක්ෂරාකාරය මත ක්‍රියා අවලංගු කිරීම.**

මධ්‍යම දිසානායක*

ක්‍රියාකාරී යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ පුද්ගලයකු විසින් තවත් පුද්ගලයකු වෙත කිසිදු පෙරළා බලාපොරොත්තු වීමකින් තොරව ලබා දෙනු ලබන වංචල හෝ නිශ්චල දේපළක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. එසේම මෙය දේපළක හිමිකම් ලබා ගත හැකි ආකාර අතුරින් එක් ආකාරයක් ලෙසද හැඳින්විය හැකිය. එනම් 'inrem' අයිතියක් හෙවත් ඉතා හොඳ අයිතියක් මේ හරහා පිරිනැමේ. මෙලෙස ක්‍රියා දීම හා ක්‍රියා ලබා ගැනීම ඇත අතීතයේ සිටම සිදු වී ඇති අතර මුල්කාලීනව මෙම ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් වන නීතියේ මැදිහත් වීම ඉතාමත් අවම වූ ආකාරයක් දැක ගත හැකි වේ.

ඉඩම් හා සම්බන්ධ ක්‍රියා පිළිබඳව නෛතික තත්ත්වයේ ඉතිහාසය රෝම නීතිය දක්වාම විහිදී යන අතර රෝම ලන්දේසි නීති ප්‍රතිපත්ති අනුව ලංකාවේ ක්‍රියා නෛතික තත්ත්වය සකස් වී ඇති බව දක්නට ලැබේ. මෙයට හේතුව වී ඇත්තේ රෝම නීතිය නෙදර්ලන්තයට පැමිණ ලන්දේසි නීතිය සමග එකතුව පසුව ලන්දේසින් විසින් ලංකාව යටත් කර ගැනීම බව සරලව පෙන්වා දිය හැකිය. ඒ අනුව ක්‍රියාකාරී හෙවත් 'donation' යන වදන 'donatio' යන ලතින් භාෂාවෙන් බිඳී එන ලද්දක් වන අතර වර්තමානය වන විට ක්‍රියා පිළිබඳ රෝම ලන්දේසි නීතියේ එන සරල වර්ගීකරණයක් පහත පරිදි හඳුනාගත හැකි වේ.

- donatio propter nuptias** - විවාහය අපේක්ෂාවෙන් ලබා දෙනු ලබන ක්‍රියා
- donatio anti nuptas** - විවාහයට පෙර ලබා දෙනු ලබන ක්‍රියා
- donatio inter-vivos** - ජීවතුන් අතර සිටියදී ලැබෙන ක්‍රියා

donatio mortis causa - මරණාසන්න ක්‍රියා

රෝම ලන්දේසි නීතියේදී ක්‍රියාකාරී ලබා දීම සඳහා සාධාරණ හේතුව (justa causa) යන සාධකය අත්‍යවශ්‍ය වන බව සඳහන් කළ යුතු වේ. දෙමාපියන් දරුවන් හා ශෝකීන් අතර ඔවුනොවුන් කෙරෙහි බලපවත්නා ස්වභාවික ආදරය හා දයානුකම්පාව ක්‍රියාකාරී ලබා දීමට හොඳ හේතුවක් ලෙස නීතිය පිළිගනී. එසේම ඉහත වර්ගීකරණයේදී ද සඳහන් කරන ලද පරිදි සිදුවීමට නියමිත විවාහයක් වෙනුවෙන් දෙන ක්‍රියාකාරී එම විවාහය වෙනුවෙන් යම් පරිත්‍යාගයක් ලබා දීම සුදුසු බැවින්, එය ද ක්‍රියාකාරී සඳහා හොඳ හේතුවක් ලෙස සැලකේ. කෙසේ නමුත් ඉංග්‍රීසි නීතිය තුළ මෙම සාධාරණ හේතුව යන සංකල්පය දැකිය නොහැකි අතර ඒ වෙනුවට අගනා ප්‍රතිස්ථාව (valuable consideration) නැමැති සාධකය දැකිය හැකි වේ.

ඉහත කරුණු අනුව ඉඩකඩම් තැගි දීම සම්බන්ධ නීතිමය තත්ත්වය අධ්‍යයනය කිරීමේදී පළමුකොටම රෝම ලන්දේසි නීති සිද්ධාන්ත වෙත යොමුවිය යුතුය. රෝම ලන්දේසි නීතිය අනුව තමාට අයත් ඉඩම් හා නිශ්චල දේපළ තවත් කෙනෙකුට තැගි කර පවරා දිය හැකිය. 1840 අංක 7 දරණ වංචා වැළැක්වීමේ ආඥාපනතේ 2 වන වගන්තිය අනුව යමින් ඉඩම් ගනුදෙනු නොකාරිස් ඔප්පුවක් මගින් සිදු කළයුතු වේ. ඒ අනුව ඉඩකඩම් හා නිශ්චල දේපළ තැගි දීමට ක්‍රියාකාරී ඔප්පුව ලිවීමට සිදුවන අතර එම ක්‍රියාකාරී ඔප්පුව සාක්ෂිකරුවන් දෙදෙනෙකු ඉදිරියේ නොකාරිස්වරයකු විසින් ලියා සහතික කළහොත් පමණක් නීතිය ඉදිරියේ වලංගු ලියවිල්ලක් බවට පත් වේ.

රෝමලන්දේසි නීතිය අනුව ක්‍රියාකාරී වලංගු වීමට නම් ක්‍රියාකාරීයා එම ක්‍රියාකාරී පිළිගත

* LL.B ශ්‍රී ලංකා විවාහ විශ්වවිද්‍යාලය

යුතු අතර, ත්‍යාග ලැබුම්කරුට ත්‍යාගය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ද සිදු කළ හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස බාලවයස්කරුවෙකුට වයෝපූර්ණත්ව වයසට එළඹ වසර දෙකක් ගත වන තෙක් ආදාළ ත්‍යාගය පිළිගැනීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සිදු කළ හැකිය. කෙසේ නමුත් ත්‍යාග පිළිගැනීමේදී සෑම ත්‍යාග ඔප්පුවකම පිළිගැනීමේ වගන්තියක් ඇතුළත් විය යුතු අතර ත්‍යාගලාභියා එම ත්‍යාගය පිළිගනිමින් ඔප්පුවේ අත්සන් තැබිය යුතුය. ත්‍යාගලාභියා බාල වයස්කරුවෙකු හෝ ආබාධිත තැනැත්තෙකු නම් ඔහුගේ වැඩිහිටියෙකු හෝ භාරකරුවෙකු විසින් බාලවයස්කරුවෙකු හෝ ආබාධිත තැනැත්තා වෙනුවෙන් ත්‍යාගය පිළිගත් බවට ඔප්පුවේ අත්සන් කළ යුතු වේ. මෙහිදී වැදගත් කරුණක් වනුයේ ත්‍යාගය ලබා දෙන විටදීම එකී ත්‍යාගය පිළිගතයුතු බවට නීතියක් නොමැති වීමයි. එබැවින් ත්‍යාගය ලබා දෙන අවස්ථාවේදී එය පිළිගැනීමට නොහැකි වුවහොත් පසු අවස්ථාවකදී එම පිළිගැනීම කළහැකි වේ. තව ද විවාහය අපේක්ෂාවෙන් දෙන ත්‍යාගයක් පිළිගත් බවට අත්සනක් නොමැතිවද විවාහය සිදුවීමෙන් ත්‍යාගය පිළිගත් බව සැලකේ. එසේම විවාහය අපේක්ෂාවෙන් කරන ලද ත්‍යාගයක් විවාහය සිදු නොවීම මත ත්‍යාග දීමනාකරුට එම ත්‍යාගය අවලංගු කළ හැකිවේ.

රෝම ලන්දේසි නීතිය අනුව විකුණුමකදී මෙන්ම ත්‍යාගයකදී ද පැවරීම සහ හිමිකරදීම යන පියවර දෙකකින් ත්‍යාග දීමනාකරුවා හා ලැබුම්කරුවා අතර දේපළෙහි හිමිකම හුවමාරු වේ. ත්‍යාගයෙහි මුල් පියවර වන පවරා දීම ඔප්පුවට අත්සන් ලැබීමෙන් ඉටුවන අතර දෙවන පියවර වන භාරදීම භෞතිකව සංකේතාත්මකව හෝ අනුමිත ලෙස සිදු විය හැකිය. භෞතිකව ත්‍යාගය භාරදීම යනු, ත්‍යාග ලැබුම්කරු දේපළෙහි සන්තකයේ පිහිටුවීමයි. සංකේතාත්මක ලෙස ත්‍යාගය භාර දීම නිවසක නම් යතුරු භාර දීම වැනි ක්‍රියාවකින් සම්පූර්ණ වේ. කෙසේ නමුත් ත්‍යාග ලැබුම්කරු දේපළ වෙත කැඳවාගෙන ගොස් ඔහු දේපළේ පදිංචි කරවීමක් ත්‍යාගය සම්පූර්ණ වීමට අත්‍යවශ්‍ය නොවන අතර දේපළෙහි ඔප්පුව භාර දීම අනුමිත ලෙස සන්තකයේ පිහිටුවීමක් බව නීතිය විසින් පිළිගනු ඇත. මේ සමබන්ධව රෝම ලන්දේසි

නීතියෙහි බලපවත්නා ප්‍රධාන මූලධර්මයන් දෙකක් ඇත. එය මෙසේය,

1. **donator nunquam desinit possidere antequam donatorious incipiatpossidere.**
2. **donatio perficitur possessioneaccipientis.**

මෙම මූලධර්මයන්ගෙන් සරලව කියවෙනුයේ ත්‍යාගලාභියා භුක්තියට පිවිසෙන තුරු ත්‍යාග දීමනාකරුගේ භුක්තිය අවසන් නොවන බවත්, ත්‍යාගලාභියා භුක්තියට පැමිණීමෙන් ත්‍යාගය සම්පූර්ණ වන බවත්ය.

රෝම ලන්දේසි නීතියට අනුව දේපළ බෙදිය හැකි තවත් ආකාරයක් වන නිශ්චල දේපළ හා වංචල දේපළ යන වර්ගීකරණය අතරින් වංචල දේපළක් ත්‍යාග දීම වලංගු වන්නේ ත්‍යාගකරු විසින් ත්‍යාගය භාර දීම මඟින් හා ත්‍යාග ලැබුම්කරු විසින් එකී ත්‍යාගය පිළිගැනීමෙන් අනතුරුව වේ. නිශ්චල දේපළක් තැගී දීමේදී එය වලංගුව පැවරීම ආකාර කිහිපයකට දැකිය හැකි වේ. 'Donatio Inter-vivos' හෙවත් ජීවතුන් අතර ත්‍යාගය ඉන් එක් ආකාරයක් වේ. මින් අදහස් වන්නේ සාමාන්‍ය ත්‍යාගයකි. සාමාන්‍ය ත්‍යාගයේ සුවිශේෂී ලක්ෂණය නම් ත්‍යාගය දුන් විගස හිමිකම මාරු වීමයි. කෙසේ නමුත් ත්‍යාගයේ දෙවන පියවර වන භාර දීම අනවශ්‍ය බව මෙයින් නොකියවෙන අතර හිමිකම මාරු වීම පමණක් ඔප්පුව ලියු සැනින් සිදු වන බව මතක තබා ගත යුතුය.

රෝම ලන්දේසි නීතිය අනුව හිමිකම මාරු වීම් පසුව සිදු වන සේ ත්‍යාග ලබා දිය හැකි ආකාර කිහිපයක්ම ඇත. ඉන් පළමු ආකාරය මරණින් මතු ක්‍රියාත්මක වන ත්‍යාගයක් නම් වේ. මේ ආකාරයේ ත්‍යාගයකදී ත්‍යාග දීමනාකරු ත්‍යාග ඔප්පුවේ සුවිශේෂී වගන්තියක් මරණින් මතු ත්‍යාගය ක්‍රියාත්මක වන බව සනාථ වන පරිදි ඇතුළත් කළ යුතුය. එවන් විටකදී ත්‍යාගය ක්‍රියාත්මක වනුයේ ත්‍යාග දීමනාකරුගේ මරණයත් සමගය. මෙවන් ත්‍යාගයක් ලියු පසු ත්‍යාග දීමනාකරුට පෙර ත්‍යාග ලැබුම්කරු මිය ගියහොත් දේපළ හිමිවනුයේ ත්‍යාග ලැබුම්කරුගේ උරුමකරුවන්ටද නැතහොත්

ත්‍යාග දීමනාකරුද යන බරපතල ප්‍රශ්නය නොවිසඳී ඉතිරි වේ. රෝම ලන්දේසි නීති මූලධර්ම අනුව මෙබඳු සුවිශේෂී ත්‍යාගයක ලැබුම්කරු දීමනාකරුට පෙර මිය ගියහොත් ඔප්පුව අවලංගු වී දේපල ත්‍යාග දීමනාකරු වෙතම හිමි වේ.

සාමාන්‍ය ත්‍යාගයක් සහ ජීවිත භුක්තියට යටත් කර ලියූ ත්‍යාගයක් අතර වෙනස්කම් කිහිපයක් ඇත. ජීවිත භුක්තියට යටත් ත්‍යාගයක හිමිකම ත්‍යාගය ලියූ සැනින් පැවරෙන අතර දේපළ වල සන්තකය ලැබීමේ අයිතිය හිමි වනුයේ ජීවිත භුක්තිකරුවන්ගේ මරණින් පසුවය. මෙවැනි ත්‍යාග ඔප්පුවක ජීවිත භුක්තිය විස්තර කෙරෙන වගන්තියක් අඩංගු වන අතර අසවලාගේ ජීවිත භුක්තියට යටත් කර ත්‍යාගය ලබා දෙන බව එහි සඳහන් වනු ඇත. ත්‍යාග දීමනාකරු හෝ ඔහු කැමති ඕනෑම අයකු ජීවිත භුක්තිකරුවන් ලෙස නම් කළ හැකිය. ජීවිත භුක්තිකරු ඔප්පුවහි දීමනාකරු නොවේ නම් එවැනි ඔප්පුවක ජීවිත භුක්තිකරු අත්සන් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නැත. එමෙන්ම ත්‍යාග ඔප්පුවක ජීවිත භුක්තිකරුට එම දේපළෙහි රැඳී සිටීමට පමණක් නොව වැටිලි ඵලදාව ආදිය ලබා ගැනීමටද දේපළ බදු දීමට ද අයිතියක් ඇත. මන්ද යත් ඵලදාව භුක්ති විඳීම හා බදු දීම භුක්තියේ අයිතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමක් වන බැවිනි.

යමෙකු තම මරණය අපේක්ෂාවෙන් දෙනු ලබන ත්‍යාගයක් මරණාසන්න ත්‍යාගයක් හෙවත් donatio mortis causa නම් වේ. එබඳු ත්‍යාගයක අයිතිය හුවමාරු වනුයේ ත්‍යාග දීමනාකරුගේ මරණයත් සමගය. ත්‍යාග දීමනාකරුට පෙර ත්‍යාග ලැබුම්කරු මියගියහොත් එයින්ම මරණාසන්න ත්‍යාගයක් අවලංගු වේ. මරණාසන්න ත්‍යාග ඔප්පුවක් ලියනුයේ මරණය සමග පොර බදිමින් සිටින රෝගී තැනැත්තෙකු විසිනි. යම් කලක ත්‍යාග දීමනාකරු සුවපත් වුවහොත් ඔහුට තම ත්‍යාගය අවලංගු කළ හැකිය. මෙහිදී බලපවත්නා මූලික රීතිය වන්නේ මරණාසන්න ත්‍යාගය දීමනාකරු විසින් ඕනෑම අවස්ථාවක දී අවලංගු කළ හැකි බවට වන රීතියයි.

තම දේපළ දූ දරුවන් වෙත තැගි කර පවරා දුන් සමහර දෙමාපියන් දරුවන් විසින්

නොසලකා හැරීම නිසා මහ මගට අද වැටෙන අවස්ථාවන් පිළිබඳව නිතර නිතර අසන්නට ලැබේ. එහිදී ප්‍රතිකර්මයක් ලෙස ත්‍යාග අවලංගු කිරීමේ සිවිල් නඩුකරය ගෙන ආ හැකිය. ඒ අනුව මුල් කාලීනව පැවති අවලංගු කළ හැකි සහ අවලංගු කළ නොහැකි ත්‍යාග ලෙස පැවති නෛතික තත්ත්වය නඩු තීරණ හරහා අවලංගු කළ නොහැකි ත්‍යාග පවා අවලංගු කිරීමට හැකි බවට තීරණය කර ඇත. මෙහිදී ත්‍යාග අවලංගු කිරීමේ නඩුවක පදනම වනුයේ ත්‍යාගලාභියාගේ බරපතල ආකෘතඥතාවයි. එවන් නඩුවකදී ත්‍යාග දීමනාකරු විසින් ලැබුම්කරුගේ බරපතල ආකෘතඥතාව සාක්ෂි වැඩි බර මත ඔප්පු කොට පෙන්විය යුතුය. එනම් ත්‍යාග ලැබුම්කරු කොතෙක් ආකෘතඥවීද යත් ඔහු ත්‍යාගය දරන්නට නුසුදුස්සෙකු බව ත්‍යාග දීමනාකරු විසින් ත්‍යාග ලැබුම්කරුට එරෙහිව ඔප්පු කළ යුතුය. මෙවැනි නඩුකරයකදී ත්‍යාග දීමනාකරු විසින් පොලීසියට කරන ලද පැමිණිලි වැදගත් සාක්ෂියක් සේ සලකනු ඇත. මෙලෙස දෙන ලද ත්‍යාගයක් අවලංගු කිරීම නඩු තීරණ නීතිය හරහා සිදුව ඇති බව මතක තබා ගත යුතුය.

ඒ අනුව බලන කළ රෝම ලන්දේසි නීතිය අනුව තම ක්‍රියාවේ ස්වභාවය හා ප්‍රතිඵල වටහාගත නොහැකි මන්දබුද්ධික අයකු විසින් දෙන දේපළ ත්‍යාගයක් වලංගු නොවේ. **පියරත්න එ. සිසිලියානා ද සිල්වා¹** නඩුවේදී විස්තර කළ පරිදි යමෙකු අසාමාන්‍ය හැසිරීම් ස්වභාවයක් පළකළ පමණින් ඔහු මන්දබුද්ධිකයකු ලෙස නිශ්චය කළ නොහැකිය යනුවෙන් තීරණය කරන ලදී. ත්‍යාග ලැබුම්කරු විසින් ත්‍යාග දීමනාකරුට පහර දී තුවාල සිදු කිරීම ත්‍යාග ඔප්පුවක් අවලංගු කිරීමට තරම් බරපතල ආකෘතඥතාවක් බව **ප්‍රනාන්දු එ. පෙරේරා²** නඩුවේදී තීරණය විය. ත්‍යාගයක් අවලංගු කිරීමට බලපාන ආකාරයේ බරපතල අකෘතඥතාවන් මොනවාද යන්න පිළිබඳව **ලෝරා සිල්වා එ. සුමනාවතී³** නම් මෑතකාලීන

¹ *Piyarathne v Sisiliyana de Silva* (2002) 3 SLR 414

² *Fernando v Perera* (1959) 63 NLR 236

³ *Lora siva v Sumanawathi SC/SPL/LA-7/2008*

නඩුවේදී අභියාචනාධිකරණය විසින් විස්තර විභාග කරනු ලැබීය. ඒ අනුව ත්‍යාග ලැබුම්කරු දීමනාකරුට දෝහිලෙස ක්‍රියා කිරීම, දාමරික ක්‍රියාවකින් ත්‍යාග දීමනාකරුට තුවාල කිරීම, වෙනනාත්මකව ත්‍යාග දීමනාකරුගේ දේපළ වලට අනර්ථයක් කිරීම, ත්‍යාග දීමනාකරුගේ ජීවිතය නැසීමට උත්සාහ කිරීම, ත්‍යාග ඔප්පුවේ සඳහන් යම් කොන්දේසියක් කඩ කිරීම වැනි බරපතල ක්‍රියාවන් පමණක් ත්‍යාග ඔප්පුවක් අවලංගු කිරීමට ප්‍රමාණවත් බරපතල ආකෘතඥවීම් ලෙස සැලකිය හැකි බව එහිදී තීරණය විය. කෙසේ නමුත් මෙම ලෝරා සිල්වා එ. සුමනාවතී නඩුවේ අවසන් අභියාචනාවෙන්දී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය තරමක් දැඩි ආකල්ප දැරීය. ඒ අනුව සාමාන්‍ය ත්‍යාගයක් අවලංගු කිරීමට ත්‍යාගලාභියාගේ ආකෘතඥභාවය පැහැදිලි සාක්ෂි මත ඔප්පු කළ යුතුය. එම නීතිය අපේ රටටද අදාළ බව ලෝරා සිල්වා එ. සුමනාවතී නඩුවේදී අභියාචනාධිකරණය විසින් ප්‍රකාශ කර ඇත. මේ සම්බන්ධ නෛතික තත්ත්වය වන්නේ එසේ අවලංගු කිරීමට නම් තම සම්පූර්ණ දේපළ හෝ ඉන් වැඩි ප්‍රමාණයක් බැහැර කරනු ලැබ තිබිය යුතුය. මේ බව ගුණරත්න එ. යාපා⁴ නඩුවේදී ද දක්වා ඇත.

ත්‍යාග ලබා දීම හා සම්බන්ධ නඩුවක් ඔප්පු කිරීමේදී ත්‍යාගලාභියාගේ යම් නිශ්චිත අකෘතඥ ක්‍රියාවක් ඔප්පු කළ යුතුද නොඑසේනම් ත්‍යාග ලැබුම්කරුගේ ක්‍රියාකලාපය සමස්තයක් ලෙස සැලකිය යුතු ද යන ප්‍රශ්නය දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ නොවිසඳී පැවතුණි. ක්‍රිෂ්ණස්වාමී එ. තිල්ලියාපාලම් නඩුවේදී අධිකරණය ප්‍රකාශ කළේ මෙබඳු නඩුවක් ඔප්පු කිරීමට යම් නිශ්චිත අවස්ථාවකදී සිදු වූ ක්‍රියාවක් මෙන්ම සිදුවීම් මාලාවක් වුව ද අදාළ කර ගත හැකි බවයි. විවාහය අපේක්ෂාවෙන් දෙන ලද ත්‍යාග සම්බන්ධව නෛතික තත්ත්වය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී දෝන පොඩිනෝනා රණවිර මැණිකේ එ. රෝහිණි සේනානායක⁵

නඩු තීරණය වැදගත් වේ. මෙම නඩුවේ පැමිණිලිකාරිය විසින් තම දියණිය වෙත වර්ෂ ඉඩමක් තැගි කරනු ලැබුවේ තම දියණියගේ විවාහය අරමුණු කර ගනිමිනි. එකී අරමුණ සාක්ෂාත් වෙමින් දියණිය විවාහ පත් වූ අතර එතැන් සිට පැමිණිලිකාරිය සහ දියණිය අතර නොහොඳ නොක්කාඩුකම් වර්ධනය විය. එකී නොහොඳ නොක්කාඩුකම් උත්සන්න වීම හේතුවෙන් පැමිණිලිකාරිය හා ඇගේ සැමියා බලවත් අකෘතඥභාවය යන හේතුව මත මෙම ත්‍යාගය අවලංගු කරන ලෙස ඉල්ලා දියණිය සහ යසරත්න නමැති ඇගේ සැමියාට විරුද්ධව නඩු පවරණු ලැබීය. එම ත්‍යාගය අවලංගු කළ හැකි බවට දිසා අධිකරණය තීරණය කළද පසුව අභියාචනාධිකරණය තීරණය කළේ මෙය විවාහ දායාදයක් සේ දුන් ත්‍යාගයක් බවත් (donatio propter nuptias) ඒ අනුව අරමුණු කරන ලද විවාහයද සිදු වී ඇති නිසා එම ත්‍යාගය බලවත් අකෘතඥභාවය මත අවලංගු කළ නොහැකි බවත් ය. නමුත් පසුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ ත්‍රිපුද්ගල විනිසුරු මඩුල්ලක් විසින් එකී අභියාචනාධිකරණ තීරණය ඉවත දමමින් දිසා අධිකරණයේ තීරණය ස්ථිර කරමින් අදාළ ත්‍යාගය අවලංගු කළ හැකි බව දක්වන ලදී.

මෙම නඩුවේදී ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් සාමාන්‍ය ත්‍යාගයක් හා විවාහ දායාදයක් ලෙස දුන් ත්‍යාගයන් දෙක අතර වෙනස පැහැදිලිව අවධාරණය කරන ලදී. ඒ අනුව සාමාන්‍ය ත්‍යාගයක් යනු ත්‍යාගකරු විසින් පෙරළා කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂා නොකරමින් ත්‍යාගලාභියාගේ යහපත උදෙසා පරිත්‍යාගශීලී චේතනාවෙන් යුතුව නිර්ලෝභීව දෙනු ලබන ත්‍යාගයකි. අනෙක් අතට විවාහ දායාදයක් ලෙස දෙනු ලබන ත්‍යාගයක් යනු විවාහයට පෙළඹවීමට හෝ විවාහ වීමට පොරොන්දු වීම නිසා හෝ දෙනු ලබන ත්‍යාගයකි. මෙය කොන්දේසියකට යටත්ව දෙනු ලබන ත්‍යාගයක් වේ. මෙහිදී අමරසිංහ විනිසුරු දැක්වූයේ "මෙය විවාහය සිදුවිය යුතුය යන අරමුණ ඇතුව දෙනු ලබන්නකි. මෙය හුදු ලාභ අපේක්ෂාවෙන් තොරව හුදු පරිත්‍යාගශීලී චේතනාවෙන් දෙන්නක් නොව ත්‍යාගලාභියා ලවා යටත් කරවා ගැනීමට පෙළඹවන්නා වූ හෝ ඔහුගෙන් යම් පොරොන්දුවක් ලබා ගැනීමට පෙළඹවන්නාවූ

⁴ Gunarathne v Yapa 28 NLR397

⁵ Krishnaswami v Thillayypalam 59 NLR 265

⁶ Dona Podinona Ranawera Manike v Rohini Senanayake (1992) 2 SLR 180

හෝ ගනුදෙනුවක්.” යනුවෙනි. මේ අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය තීරණය කළේ මෙම ත්‍යාගය “ත්‍යාගකරු විසින් විවාහය සිදු කළ යුතුය” යන කොන්දේසියට යටත්ව ලබා දුන් ත්‍යාගයක් නොවන බවත් මෙය දෙමාපියන් විසින් තම එකම දුවගේ විවාහය සිදු වන ප්‍රීතියක මොහොතේදී ඇයගේ යහපත පිණිස හුදු පරිත්‍යාගශීලී චේතනාවෙන් ලබා දුන් ත්‍යාගයක් බවත්ය. මෙය අන්තර්ගතය අතින් ද ආකෘතිය අතින්ද පැහැදිලිවම සාමාන්‍ය සරල ත්‍යාගයක් වන බැවින් බලවත් අකෘතඥතාවය යන හේතුව මත මෙය අවලංගු කරවා ගත හැකි බවට තීරණය කරන ලදී.

කෙසේ නමුත් වර්තමානය වන විට 2017 අංක 05 දරණ අවලංගු කළ නොහැකි තැගි ඔප්පු, බලවත් අකෘතඥතාවය පදනම් කොටගෙන අවලංගු කිරීමේ පනත පැනවීම දක්වා නීතියේ වර්ධනය සිදුව ඇත. මෙම පනත පැනවීමට මුල් වූයේ ආරියවතී මීමැදුම එ. ජීවනී බොධිකා මීමැදුම⁷ යන නඩු තීන්දුව මගින් තීරණය කරන ලද කරුණු විය. එසේම තමන් පාලනය වන පුද්ගල නීතිය අනුව ද එනම් උඩරට නීතිය, තේසවලමේ නීතිය හා මුස්ලිම් නීතිය වැනි විශේෂ නීතින් මගින් පාලනය වන පුද්ගලයන්ට ත්‍යාග සම්බන්ධයෙන් අදාළ වන නීතිය වෙනස් වන බවද ඒ සඳහා සීමා පවතින බවද මතක් කිරීමට කැමැත්තෙමු.

⁷ *Ariyawathi Meemeduma vs Jeewani Bodika Meemeduma* SC appeal no 68/2010

MANURAWA 2020